

דף תרגול: משחקי חזרה בספרות - אמצעים ספרותיים ומבנה פסקה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות אמצעים ספרותיים נפוצים בדוגמאות קצרות
- לדעת להתאים מושג ספרותי להגדרתו
- לתרגל את מבנה הפסקה: טענה, ביסוס, הסבר וסיכום

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי אמצעים ספרותיים

1. ב – פרסוניפיקציה
2. א – דימוי
3. ג – מטאפורה
4. א – היפרבולה
5. ג – פרסוניפיקציה
6. ב – סמל

חלק ב' – התאמת מושגים להגדרות

1 – ג (השוואה מפורשת עם מילת דמיון כמו 'כמו' או 'כ-')
2 – ה (השוואה סמויה בלי מילת דמיון)
3 – א (הענקת תכונות אדם לדבר דומם או לתופעת טבע)
4 – ב (הגזמה גדולה כדי להדגיש רעיון או רגש)
5 – ד (אובייקט מוחשי שמייצג רעיון מופשט כמו תקווה או חופש)

חלק ג' – בונים פסקה טיעונית - סדר נכון

1. קריאת השאלה והבנת מה מבקשים ממני
2. כתיבת טענה - המשפט המרכזי שאני רוצה להוכיח
3. ביסוס - הבאת דוגמה או ציטוט קצר מהיצירה
4. הסבר - איך הדוגמה תומכת בטענה שלי
5. סיכום - חזרה לטענה המרכזית וקשירת הדברים יחד

חלק ד' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה ההבדל בינו למטאפורה
2. לא נכון – מטאפורה היא השוואה סמויה בלי מילת דמיון
3. נכון – זה ההגדרה הבסיסית של סמל
4. לא נכון – בלי ביסוס הטענה נשארת לא מוכחת
5. נכון – אלה נושאים מרכזיים בלימוד ספרות

חלק ה' – כתיבה - תרגול פסקה

1. כי הביסוס מראה שהטענה אכן נכונה ומבוססת על היצירה עצמה, ולא רק דעה אישית

חלק ו' – כתיבה פתוחה

1. בודקים שהפסקה כוללת טענה ברורה, דוגמה מתאימה לאמצעי שנבחר, הסבר המקשר בין הדוגמה לטענה, וסיכום החוזר לרעיון המרכזי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי - עם מילת דמיון, מטאפורה - בלי
- טענה, ביסוס, הסבר, סיכום
- כל תשובה הגיונית עם הסבר קצר לרעיון שהסמל מייצג

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את הדף אחרי שימוש במשחק 'מיון אמצעים ספרותיים' כדי לחזק את הנלמד
- לתלמידים מתקשים כדאי להתמקד בחלקי mc ו-match ולדלג על הפריטים המסומנים כקשים
- בחלק הפתוח כדאי לתת דוגמה אחת מודגמת בכיתה לפני הכתיבה העצמאית

דף תרגול: משחקי חזרה בספרות - אמצעים ספרותיים ומבנה פסקה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש משחקים שעוזרים להתכונן לבחינה בספרות. בדף הזה נתרגל אותם דברים בכתיבה: אמצעים ספרותיים ואיך בונים פסקה טובה.

מילון קטן:

אמצעי ספרותי	דרך כתיבה מיוחדת שיוצרת אפקט אצל הקורא
דימוי	השוואה עם מילת דמיון כמו 'כמו' או 'כ-'
מטאפורה	השוואה בלי מילת דמיון
פרסוניפיקציה	נתינת תכונות אדם לדבר דומם
היפרבולה	הגזמה כדי להדגיש רעיון
סמל	דבר מוחשי שמייצג רעיון מופשט
טענה	המשפט המרכזי שרוצים להוכיח בפסקה
ביסוס	דוגמה או ציטוט מהיצירה שתומכים בטענה

1 חלק א' – זיהוי אמצעים ספרותיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי יש במשפט הזה?

א) דימוי ב) פרסוניפיקציה ג) מטאפורה ד) היפרבולה

2. יש כאן מילת דמיון - מה זה?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) פרסוניפיקציה ד) סמל

3. אין מילת דמיון - מה זה נקרא?

א) היפרבולה ב) דימוי ג) מטאפורה ד) פרסוניפיקציה

4. יש כאן הגזמה גדולה - מה זה?

א) היפרבולה ב) סמל ג) דימוי ד) פרסוניפיקציה

5. הרוח מתנהגת כמו אדם - מה זה?

א) מטאפורה ב) דימוי ג) פרסוניפיקציה ד) היפרבולה

6. היונה מייצגת רעיון - מה זה נקרא?

א) דימוי ב) סמל ג) היפרבולה ד) פרסוניפיקציה

2 חלק ב' – התאמת מושגים להגדרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	____	**א.** הענקת תכונות אדם לדבר דומם או לתופעת טבע
2. מטאפורה	____	**ב.** הגזמה גדולה כדי להדגיש רעיון או רגש
3. פרסוניפיקציה	____	**ג.** השוואה מפורשת עם מילת דמיון כמו 'כמו' או 'כ-'
4. היפרבולה	____	**ד.** אובייקט מוחשי שמייצג רעיון מופשט כמו תקווה או חופש
5. סמל	____	**ה.** השוואה סמויה בלי מילת דמיון

3 חלק ג' – בונים פסקה טיעונית – סדר נכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	ביסוס - הבאת דוגמה או ציטוט קצר מהיצירה
☐	קריאת השאלה והבנת מה מבקשים ממני
☐	סיכום - חזרה לטענה המרכזית וקשירת הדברים יחד
☐	כתיבת טענה - המשפט המרכזי שאני רוצה להוכיח
☐	הסבר - איך הדוגמה תומכת בטענה שלי

4 חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דימוי תמיד כולל מילת דמיון כמו 'כמו' או 'כ-'	☐	☐
2	מטאפורה היא השוואה גלויה עם מילת דמיון	☐	☐
3	סמל הוא אובייקט מוחשי שמייצג רעיון מופשט	☐	☐
4	אפשר לדלג על שלב הביסוס בפסקה טיעונית ועדיין לקבל פסקה טובה	☐	☐
5	חידון מהיר בספרות יכול לכלול שאלות על מחברים, דמויות, סמלים וסוגות	☐	☐

5 חלק ה' – כתיבה – תרגול פסקה

ענו בקצרה.

1. מדוע חשוב לכלול ביסוס (דוגמה מהיצירה) בפסקה טיעונית ולא רק טענה?

6 חלק ו' – כתיבה פתוחה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אמצעי ספרותי אחד (דימוי, מטאפורה, פרסוניפיקציה, היפרבולה או סמל) וכתבו פסקה קצרה לפי המבנה: טענה, ביסוס, הסבר וסיכום, המסבירה מתי ולמה כדאי להשתמש בו

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין דימוי למטאפורה?

מהם ארבעת שלבי בניית פסקה טיעונית?

תנו דוגמה אחת לסמל ולמה הוא מייצג

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀